

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ (NR 80)

z dnia 8 września 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 80)

8 września 2021 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Piotra Polaka (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

I. informację o dokumentach, w stosunku do których Prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag: COM(2021) 356, 392, 397, 399, 402, 424, 429, 434, 444, 460, 477 (art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej); COM(2021) 317, 318, 319, 320, 352, 354, 357, 359, 363, 364, 368, 369, 371, 372, 374, 376, 377, 384, 386, 387, 394, 398, 401, 405, 406, 407, 411, 412, 413, 414, 418, 419, 426, 431, 433, 435, 441, 445, 450, 455, 456, 458, 461, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 479, 480 (art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.); COM(2021) 342, 343, 348, 358, 373, 374, 375, 378, 379, 381, 383, 385, 389, 390, 393, 395, 403, 404, 408, 409, 415, 416, 417, 425, 427, 428, 439, 449, 451, 452, 459, 462, 476, 560, 602, 603, C(2021) 4950, 4951, 5935 (art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu z uwzględnieniem art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.);

II. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 609/2014 w celu zwiększenia przewidywalności dla państw członkowskich oraz uściślenia procedur rozstrzygania sporów przy udostępnianiu tradycyjnych zasobów własnych oraz zasobów własnych opartych na VAT i DNB (COM(2021) 327 wersja ostateczna) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP;

III. w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu Wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, i tymczasowego stosowania Umowy o partnerstwie między Unią Europejską, z jednej strony, a członkami Organizacji Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (OACPS), z drugiej strony (COM(2021) 312 wersja ostateczna) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP;

IV. sprawy bieżące.

W posiedzeniu udział wzięli: **Piotr Wawrzyk** sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami, **Piotr Patkowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Adam Dudzic** – wicedyrektor Biura Spraw Międzynarodowych, **Agata Jackiewicz**, **Joanna Heger** – z sekretariatu Komisji w BSM, **Agata Domańska** – specjalista ds. kontaktów zagranicznych w BSM; **Zofia Szpringer** – naczelnik Wydziału Analiz Społecznych i Ekonomicznych z Biura Analiz Sejmowych, **Marcin Fryźlewicz** – ekspert ds. legislacji z BAS, **Łukasz Żołądek** – specjalista ds. międzynarodowych z BAS.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie. Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej.

Stwierdzam kworum na podstawie wyłożonej listy. Witam serdecznie wszystkich obecnych członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej, posłów do Parlamentu Europejskiego, panów ministrów, a także towarzyszące im osoby. Czy mają państwo jakieś uwagi do porządku dziennego? Nie widzę, nie słyszę. Wobec tego stwierdzam, że porządek dzienny przyjęliśmy.

Przechodzimy do pkt I, czyli informacji o dokumentach UE, w stosunku do których Prezydium Komisji wnosi o niezgłaszanie uwag. Są to następujące dokumenty: w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej COM(2021) 356, 392, 397, 399, 402, 424, 429, 434, 444, 460, 477; w trybie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. COM(2021) 317, 318, 319, 320, 352, 354, 357, 359, 363, 364, 368, 369, 371, 372, 374, 376, 377, 384, 386, 387, 394, 398, 401, 405, 406, 407, 411, 412, 413, 414, 418, 419, 426, 431, 433, 435, 441, 445, 450, 455, 456, 458, 461, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 479, 480; w trybie art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. z uwzględnieniem art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu COM(2021) 342, 343, 348, 358, 373, 374, 375, 378, 379, 381, 383, 385, 389, 390, 393, 395, 403, 404, 408, 409, 415, 416, 417, 425, 427, 428, 439, 449, 451, 452, 459, 462, 476, 560, 602, 603, C(2021) 4950, 4951, 5935.

Czy do wymienionych przeze mnie dokumentów państwo posłowie zgłaszają jakieś uwagi, czy też zgodnie z wnioskiem prezydium możemy je przyjąć bez rozpatrywania przez Komisję? Ponieważ nie słyszę sprzeciwu, stwierdzam, że **Komisja postanowiła nie zgłaszać uwag do wymienionych powyżej dokumentów**. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt I.

Przechodzimy do pkt II, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu Wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 609/2014 w celu zwiększenia przewidywalności dla państw członkowskich oraz uściślenia procedur rozstrzygnięcia sporów przy udostępnianiu tradycyjnych zasobów własnych oraz zasobów własnych opartych na VAT i DNB (COM(2021) 327 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego projektu stanowiska RP.

Rząd reprezentuje w tym punkcie pan minister Piotr Patkowski, podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów. Bardzo proszę, panie ministrze, o przedstawienie stanowiska rządu.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Piotr Patkowski:

Dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, mam przyjemność przedstawić stanowisko rządu do projektu przedmiotowej zmiany. Przede wszystkim projekt przedmiotowego aktu normatywnego ma na celu wprowadzenie ukierunkowanych zmian w systemie dokonywania wpłat zasobów własnych Unii oraz uzupełnienie obecnie występujących luk prawnych. Komisja przedstawiła propozycję pod naciskiem państw członkowskich, w tym Polski, zgłaszających potrzebę modyfikacji dotychczasowych przepisów.

Najważniejsze zmiany to:

1. Stworzenie możliwości ustanowienia przez Komisję centralnego rachunku zasobów własnych, na które państwa wpłacałyby składki. Obecnie takie rachunki prowadzone są w państwach członkowskich. Komisja wskazuje na jej obciążenie w zarządzaniu środkami na wielu kontaktach.

2. Zapewnienie podstaw prawnych dla możliwości przyspieszonej zapłaty składki członkowskiej przez państwa.

3. Zwiększenie przewidywalności wysokości składki do budżetu Unii w ciągu roku oraz usprawnienie krajowych procedur budżetowych poprzez przesunięcie zapłaty skutków finansowych dostosowania zasobów własnych opartych na dochodzie narodowym brutto i na VAT na drugi rok po dostarczeniu przez państwa informacji koniecznych do wyliczenia tych dostosowań. Obecnie państwa płacą te skutki w roku następnym

po dostarczeniu informacji, co uniemożliwia ich wcześniejsze zaplanowanie w budżecie krajowym.

4. Uproszczenie systemu naliczania odsetek za opóźnione płatności tradycyjnych zasobów własnych oraz ograniczenie kosztów dla państw, wynikających z nieograniczonego narastania odsetek za opóźnienia w płatnościach w wyniku przeciągających się analiz spraw spornych przez Komisję.

5. Uzupelnienie przepisów prawnych dotyczących przechowywania i odpisywania nieściągalnych kwot tradycyjnych zasobów własnych z odrębnego rachunku B, służącego do ewidencjonowania takich niepobranych kwot.

6. Wypełnienie luki prawnej dla płatności warunkowych kwot spornych w celu zatrzymania naliczania odsetek oraz prowadzenia dialogu i wymiany poglądów między Komisją a państwami członkowskimi w przypadku spraw spornych.

7. Rozporządzenie zapowiada również funkcjonowanie docelowo jednego aktu prawnego regulującego udostępnianie wszystkich zasobów własnych Unii.

Rząd przyjął stanowisko do projektu zmiany rozporządzenia w dniu 30 lipca 2021 r. Ocena projektu Komisji przez rząd jest generalnie pozytywna. Dla Polski najważniejsze jest wypełnianie obecnych luk prawnych w systemie zasobów własnych, które powodują skutki finansowe dla państw, przy jednoczesnym zapewnieniu stabilności i pewności finansowania budżetu unijnego. Projekt wprowadza te przepisy, ale ich zakres jest niezadowolający, dlatego Polska w trakcie negocjacji będzie zgłaszała uwagi mające na celu dalsze usprawnienie systemu udostępniania zasobów własnych, zgodnie z przedstawionym stanowiskiem rządu. Chodzi przede wszystkim o wprowadzenie skutecznej i przewidywalnej procedury rozstrzygnięcia spraw spornych Komisji wraz z przepisami o płatnościach warunkowych. Obecnie brak tych przepisów skutkował przewlekłością w rozstrzygnięciu spraw przez Komisję, a w efekcie pociągał za sobą konieczność zapłaty wysokich odsetek i zamrożenia kwot na nieznaną okres w przypadku płatności warunkowej.

Odnosnie do ograniczenia narastania odsetek od kwot udostępnionych z opóźnieniem do 16 punktów procentowych zastrzeżenie budzi przepis, według którego ograniczenie w naliczeniu odsetek nie będzie miało zastosowania do kwot odsetek już zgłoszonych, ale niewpłaconych przed wejściem w życie rozporządzenia. Ponadto państwa nie powinny być obciążane odsetkami za okres opóźnienia, za który winy nie można im przypisać.

W odniesieniu do propozycji utworzenia rachunku centralnego Komisji Polska nie jest zainteresowana zmianą obecnego systemu, nie identyfikuje trudności operacyjnych związanych z obsługą płatności składek. Rachunek Komisji, na który Polska dokonuje wpłat zasobów własnych, prowadzony jest przez NBP. Polska dokonuje wpłat w walucie krajowej.

Mając na uwadze powyższe informacje, zwracam się do Wysokiej Komisji z prośbą o pozytywne zaopiniowanie stanowiska rządu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu ministrowi.

Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Mariusz Witczak. Bardzo proszę, panie pośle, o zabranie głosu.

Poseł Mariusz Witczak (KO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Sprawa rzeczywiście ma charakter techniczny, chociaż wynika z bardzo ważnego dokumentu, bo z Traktatu o funkcjonowaniu UE, czyli o sposobach i metodach, za pomocą których przekazujemy zasoby własne, jak to dosyć ogólnie brzmi, a ściślej mówiąc, nasze zobowiązania wynikające ze składek członkowskich i wszystkich zobowiązań w relacji z budżetem unijnym. Stanowisko rządu w tej kwestii oczywiście jest istotne, dlatego że akurat rzeczywiście Polska nie odnotowała żadnych problemów wynikających z dotychczasowego systemu czy możliwości przekazywania zasobów własnych. Natomiast wiele innych państw członkowskich UE proponuje inne rozwiązania. Mówimy tutaj o transferach finansowych za pomocą rachunku, różnych metod przekazywania pieniędzy przez bank.

Ta metoda, o której mówimy w dokumencie, DNB, jest jedną z metod symultanicznego przekazywania, czyli bardzo aktualnego przekazywania zasobów własnych. Pań-

stwo znają różne metody, między innymi ELIXIR, który jest też przyspieszoną metodą przekazywania pieniędzy z naszych prywatnych rachunków czy drobnych płatności. Z tego punktu widzenia każdy kraj może mieć własny punkt widzenia, jak te pieniądze przekazywać. Rzeczywiście Polska nie miała większych problemów ani z odsetkami, ani z opóźnieniem tych transferów. Nie było większych problemów. Z tego punktu widzenia mój stosunek do tej kwestii ma charakter neutralny. Oczywiście musimy opiniować ten dokument z punktu widzenia, powiedziałbym, naszych metod czy naszego komfortu funkcjonowania, jeżeli chodzi o przekazywanie składek, ale z drugiej strony też trudno nie uwzględniać propozycji innych państw czy nie myśleć o nich, bo prędzej czy później pewnie do tych zmian dojdzie, jeżeli chodzi o sposób funkcjonowania banków, transferów finansowych. To jest cały czas sprawa dynamiczna, ona się zmienia, bo zmieniają się metody przekazywania pieniędzy. Trochę to jest tło techniczne, trochę księgowo czy bankowo-księgowo. Z tego punktu widzenia mój głos ma charakter neutralny. Nie mam szczególnie nic więcej do dodania do tego, o czym mówił pan minister. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu posłowi za przedstawienie sprawozdania.

Otwieram dyskusję. Bardzo proszę państwa posłów. Czy są jakieś pytania? Nie widzę, nie słyszę zgłoszeń. Pan minister nie odpowiada, bo pytań nie było.

Wobec tego chciałbym zaproponować następującą konkluzję: Stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu dokument o sygnaturze COM(2021) 327 wersja ostateczna. Komisja podzieliła stanowisko rządu.** Czy jest sprzeciw wobec takiego stwierdzenia? Nie ma sprzeciwu. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt II.

Przechodzimy do pkt III, czyli rozpatrzenia w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu Wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, i tymczasowego stosowania Umowy o partnerstwie między Unią Europejską, z jednej strony, a członkami Organizacji Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (OACPS), z drugiej strony (COM(2021) 312 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego projektu stanowiska RP.

Rząd w tym punkcie reprezentuje pan minister Piotr Wawrzyk, sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Piotr Wawrzyk:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, obecnie obowiązująca umowa między UE a tak zwanymi państwami AKP z 2000 r. wygasła pod koniec lutego ubiegłego roku. W związku z tym Komisja podjęła negocjacje nowej umowy w tym zakresie we wrześniu 2018 r. W kwietniu ta umowa została uzgodniona, ale z jednym wyjątkiem: nie uzgodniono definicji strony umowy. W efekcie Komisja zaproponowała Radzie tekst decyzji odzwierciedlający inne stanowisko w tym zakresie, niż to było ustalone w mandacie negocjacyjnym, a mianowicie Komisja zaproponowała, aby stroną umowy była tylko UE, a nie państwa członkowskie, tak jak to było wcześniej ustalone. W efekcie wszystkie państwa oprotowały tę decyzję. Tak samo rząd Polski opowiada się w związku z tym za jej odrzuceniem. Wynika to z tego względu, że poruszone w projekcie umowy zagadnienia, takie jak na przykład kwestia migracji, należą do kompetencji dzielonych między państwa członkowskie a UE. Na tej podstawie wszystkie państwa członkowskie mają jednolite w tym zakresie stanowisko opowiadające się za modyfikacją umowy w tym zakresie, tak aby wymagała ona ratyfikacji przez UE i państwa członkowskie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu ministrowi.

Sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Marek Krzakała. Pan poseł jest dzisiaj nieobecny, a w jego imieniu opinię przedstawi poprzedni pan poseł sprawozdawca, pan Mariusz Witczak. Bardzo proszę pana posła o zabranie głosu.

Posel Mariusz Witczak (KO):

Dziękuję, panie przewodniczący. Ta umowa o partnerstwie jest oczywiście bardzo istotna. Dotyczy ponad 1,5 mld ludności i bardzo strategicznych państw z punktu widzenia UE, jeżeli chodzi właśnie o klimat, migracje, prawa człowieka i mnóstwo innych aspektów, z którymi mamy do czynienia również w Europie czy w relacjach z tymi państwami. Właśnie dlatego, że to jest ważny obszar współpracy, pewnie czymś pożądanym jest w miarę operacyjnie szybkie ustanowienie tego partnerstwa, tym bardziej że ono się skończyło w 2020 r. i było warunkowo przedłużane. Z tego punktu widzenia na pewno warto działać szybko. Myślę, że Unia czy struktury UE chciały ten proces przyspieszyć właśnie dlatego, o czym wcześniej mówiłem. Kwestia ratyfikacji tej umowy przez poszczególne państwa na pewno ten proces wydłuży. Ale tak jak pan minister powiedział, trudno odmówić prawa do ratyfikacji w tak ważnej kwestii, tym bardziej że pojawiają się różne obszary dyskusyjne, więc pewnie większość państw członkowskich chce mieć prawo do tego mieszanego charakteru. Mogę tylko w jakimś sensie powtórzyć to, co już było wcześniej powiedziane.

Jako ciekawostkę muszę powiedzieć, bo to trochę przykuło moją uwagę, że rząd polski wnosi tutaj dosyć poważne zastrzeżenie do sformułowania *gender equality*, proponując z punktu widzenia polskiego rządu bardziej precyzyjne *equality between woman and man*. Myślę, że to jest chyba forma jakiejś małej obsesji, bo w dokumentach unijnych *gender equality* jest bardzo dobrze zdefiniowane od lat, funkcjonuje już w nomenklaturze unijnej jako termin dobrze zrozumiany i nie ma nic wspólnego z debatą publiczną czy polityczną, czy językiem polityki, który absolutnie ten termin inaczej interpretuje, inaczej wprowadza do debaty. Przestrzegam więc, żeby nie mylić pojęć. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Piotr Polak (PiS):

Dziękuję panu posłowi za przedstawienie sprawozdania.

Otwieram dyskusję. bardzo proszę państwa posłów o zgłaszanie się, jeśli jest taka wola. Nie słyszę, nie widzę zgłoszeń.

Wobec tego chciałbym zaproponować następującą konkluzję. Stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu dokument o sygnaturze COM(2021) 312 wersja ostateczna. Komisja podzieliła stanowisko rządu.** Czy jest sprzeciw? Nie ma sprzeciwu. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt III.

Przechodzimy do pkt IV, czyli do spraw bieżących. Informuję wszystkich, że następne posiedzenia Komisji odbędą się 15 i 16 września br., czyli w przyszłym tygodniu, w środę i w czwartek.

Czy ktoś z państwa posłów chciałby w tym punkcie, w sprawach bieżących zabrać głos? Nie widzę. Na tym zamykam rozpatrywanie pkt IV.

Informuję, że na tym porządek dzienny został wyczerpany. Protokół z dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzania w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję wszystkim za udział w posiedzeniu.